

**Bijlage 4. Nota Reacties op ingediende zienswijzen Kustzone Petten
(ons kenmerk 351072)**

Samenvatting van de ingekomen zienswijzen op het ontwerpbesluit op grond van de Wnb voor de natuurvergunning van Kustzone Petten

Op 22 juli 2024 heeft de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord een ontwerpbesluit ter inzage gelegd inzake de Wet natuurbescherming (Wnb). Tegen dit ontwerpbesluit Wnb zijn door twee organisaties zienswijzen ingediend. Het ontwerpbesluit heeft van 22 juli 2024 tot en met 2 september 2024 ter inzage gelegen.

In onderstaande tabel zijn de zienswijzen inzake de Wnb van de indieners samengevat en van een reactie voorzien.

Zienswijzen Stichting Duinbehoud (30 augustus 2024)

	Zienswijze:	Reactie op zienswijze:	Wijziging:
1	<i>Als gevolg van de plaatsing van strandhuisjes aan de noordzijde van het plangebied neemt de recreatiedruk op de jonge duintjes, behorend tot habitattypen Embryonale duinen en Witte duinen, toe en kan zonder beschermende maatregelen niet met zekerheid worden vastgesteld dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast als gevolg van de uitvoering van de plannen.</i>	Het klopt dat de 50 geplande strandhuisjes in het noordelijke deel van het plangebied grenzen aan het Natura 2000-gebied 'Zwanenwater & Pettemerduinen'. Het is daarom niet uitgesloten dat bewoners van de strandhuisjes de duinen van het Natura 2000-gebied gaan betreden buiten de bestaande paden en dat dit schade zou kunnen toebrengen aan de daar aanwezige Embryonale duinen en Witte duinen. Wij voegen daarom een voorschrift 10 toe aan het besluit, waarin wordt gesteld dat langs de achterkant van de strandhuisjes de kwetsbare duinen worden afgebakend met paal en draad, waarbij met borden wordt aangegeven dat deze duinen niet betreden mogen worden omdat zich hier kwetsbare natuur bevindt.	Ja
2	<i>Uit de uitgevoerde AERIUS - berekeningen komt naar voren, dat de uitvoering van de plannen leidt tot een toename van de stikstofuitstoot in de aanlegfase en in de gebruiksfase. Deze stikstofuitstoot veroorzaakt een stikstofdepositie in de naastliggende stikstofgevoelige habitattypen van circa 0,3 mol N/ha/jr. Deze toename van stikstofdepositie in stikstofgevoelige gebieden is in strijd met het landelijk stikstofbeleid.</i>	In de aangeleverde Passende beoordeling van Kleijberg Ecologie wordt uitgebreid beschreven waarom de beperkte toename van de stikstofdepositie van circa 0,3 mol geen negatieve effecten heeft op de stikstofgevoelige habitattypen in het nabijgelegen Natura 2000-gebied. Of de beperkte toename van de stikstofdepositie in strijd zou zijn met het landelijke stikstofbeleid is hier niet aan de orde. Wij moeten in de aanvraag toetsen aan de vigerende wetgeving, de Wnb en daar voldoet de aanvraag aan. Daarnaast wijzen wij op het volgende: In het kader van de vaststelling van het bestemmingsplan "Kustzone Petten 2020" dat voorziet in 80 strandhuisjes, strandcabines, twee paviljoens en parkeerterrein - zijn de mogelijke effecten van stikstof uitvoerig aan de orde gekomen, zowel voor de bouwfase als voor de gebruiksfase. De maximale toename van stikstofdepositie bedraagt - zo bleek uit de passende beoordeling - 0,75 mol/ha/j in de zuidelijke delen van het gebied Zwanenwater & Pettemerduinen. De conclusie in de passende beoordeling	Nee

		<p>indertijd (mede aan de hand van veldbezoeken) is dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast door de beperkte toename van stikstofdepositie. Na vaststelling van het bestemmingsplan zijn aanvullende (veld)onderzoeken gedaan, met als resultaat de rapporten "Vegetatiekartering Pettemerduinen 2020", "Florakartering Pettemerduinen 2020" (Arcadis en Van der Goes en Groot), en "Actuele kwaliteit habitattypen Pettemerduinen (Arcadis). Die onderzoeken bevestigden de eerdere conclusie.</p> <p>De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kwam op 21 december 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:3914) dan ook tot de slotsom dat de raad heeft kunnen concluderen dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast door het plan.</p> <p>In het kader van de voorbereiding van de aanvraag voor een natuurvergunning zijn wederom onderzoeken verricht. De uitkomst bevestigt de conclusies in het kader van de planprocedure.</p> <p>Overigens is inmiddels bekend dat het zal gaan om een aanzienlijk lagere maximale depositietoename dan waarvan indertijd bij de bestemmingsplanprocedure uit werd gegaan (0,32 (aanlegfase) en 0,29 (gebruiksfase) mol/ha/j in plaats van 0,75 mol/ha/j (gebruiksfase)).</p> <p>Wij zien in deze eerdere besluitvorming en instandlating daarvan door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een bevestiging van ons oordeel dat vergunningverlening niet zal leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken. In de zienswijzen zien wij geen aanleiding om nu, in 2024, op dit punt anders te oordelen.</p>	
3	<p><i>Een toename van de stikstofdepositie leidt tot een eutrofiering en verzuring van milieu omstandigheden in het duingebied en als gevolg daarvan tot een kwaliteitsverlies van beschermde habitattypen op een oppervlakte van tientallen hectares duingebied. Op basis van de uitgevoerde passende beoordeling kan niet met zekerheid worden vastgesteld dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. De uitgevoerde bewijsvoering is daartoe ontoereikend en komt niet verder dan de stelling: we kunnen het niet meten, dus het zal er wel niet zijn.</i></p>	<p>De bewijsvoering in de Passende beoordeling dat de natuurlijke kenmerken van de stikstofgevoelige habitattypen in Zwanenwater & Pettemerduinen niet worden aangetast door de (geringe) toename van de stikstofdepositie is niet ontoereikend en gaat veel verder dan dat de toename niet meetbaar is en er daarom niet zal zijn. Per stikstofgevoelig habitatype wordt een lijst met redenen aangegeven waarom de stikstofdepositietoename de natuurlijke kenmerken niet zal aantasten, waaronder de beoordeling dat de kleine toename niet meetbaar is en daarom geen aantoonbare effecten zal hebben op dat habitatype.</p>	Nee
4	<p><i>De negatieve effecten van de toename van de stikstofdepositie worden weerlegd met de stelling dat er in het betreffende duingebied een positieve trend wordt waargenomen ten aanzien</i></p>	<p>In de Passende beoordeling van Kleijberg Ecologie wordt alleen geconstateerd dat er een positieve trend wordt waargenomen in de oppervlakte kwalificerend habitatype</p>	Nee

	<i>van habitatype H2130B. Echter, niet aannemelijk wordt gemaakt dat deze positieve trend zich ook in de komende jaren zal voortzetten. Daarbij maakt deze ontwikkeling geen onderdeel uit van de plannen en kan dus niet worden aangemerkt als mitigerende maatregel.</i>	H2130B Grijze duinen (kalkarm) in de Pettemerduinen. Er wordt niet gesteld dat die positieve trend zich zal voortzetten en dat dit als mitigerende maatregel zou moeten worden beschouwd. Er worden wel een reeks andere redenen aangegeven waarom de kleine toename van de stikstofdepositie geen negatieve invloed zal hebben op dit habitatype.	
5	<i>De negatieve effecten van de toename van de stikstofdepositie worden weerlegd met de stelling dat de effecten op het nutriëntenaanbod en de verandering van biomassa-productie niet meetbaar zijn. En als je die effecten niet kunt meten, dan zal er dus ook 'geen verandering zijn in structuur en samenstelling van de vegetatie. En vervolgens wordt op grond van het niet meetbaar zijn van milieuverandering gesteld dat er dus geen toename zal zijn van vergrassing, verbossing en verstruweling. Hier kan tegenin gebracht worden dat deze logica niet is gebaseerd op feitelijke metingen in het veld of pogingen daartoe. Strikt genomen is het heel goed mogelijk om veranderingen in de stikstofdepositie van 0,3 mol N/ha/jr te meten en de effecten daarvan op vegetatiegroei te meten. Met goede meetapparatuur en een juiste keuze van proefopstelling kunnen deze effecten in beeld worden gebracht.</i>	In paragraaf 4.6 en in Bijlage 2 van de Passende beoordeling van Kleijberg Ecologie wordt uitgebreid toegelicht waarom een kleine toename van de stikstofdepositie geen meetbare effecten heeft op het nutriëntenaanbod en op de verandering van de biomassa-productie en daarom ook niet op vergrassing, verbossing en verstruweling. De indiener van de zienswijze geeft niet aan dat deze redenering niet klopt, maar alleen dat de effecten wel meetbaar zouden zijn. Dit wordt echter niet onderbouwd en tot nu toe zijn er ook nog geen metingen van dergelijke kleine stikstofdepositietoenames bekend. Bovendien gaat het in de passende beoordeling niet om de toename van de stikstofdepositie zelf, maar om het effect wat dit veroorzaakt op de vegetatie. En dat effect is niet meetbaar, ook niet met veldopstellingen.	Nee
6	<i>Dat een beperkte toename van de stikstofdepositie leidt tot meetbare effecten in natuurgebieden wordt bevestigd door het onlangs uitgebrachte rapport over het op een verantwoorde wijze aanpassen van de ondergrens voor stikstofdepositie (rapport TNO 2024 R11334, 15 augustus 2024). De onderzoekers concluderen dat er op dit moment geen onderbouwing is gevonden voor een specifieke ondergrens. De huidige arbitrair gekozen ondergrens is 0,005 mol/ha/jaar. Zij adviseren om gerichte veldexperimenten uit te voeren om wel zo'n analyse te kunnen uitvoeren. Kennelijk hebben de onderzoekers van TNO en UvA er vertrouwen in dat ook bij kleine deposities er een wetenschappelijk onderbouwde grens is te vinden waaronder geen en waarboven wel significant negatieve effecten optreden. Maar op dit moment is die grens nog niet te trekken.</i>	Het onderzoek waarnaar de indiener verwijst ziet op de relatie tussen emissie en depositie en de vraag tot op welk niveau een depositiebijdrage (nog) met voldoende zekerheid toe te schrijven valt aan een bepaalde emissiebron. Het onderzoek ziet niet op de ecologische effecten van lage deposities. Verder laat het rapport zien dat twijfels bestaan over de wetenschappelijke onderbouwing van de ondergrens van 0,005 mol N/ha/jaar in AERIUS Calculator. Tegelijkertijd is AERIUS op dit moment de best beschikbare berekeningsmethodiek, zoals de Raad van State ook meermaals bevestigd heeft.	Nee
7	<i>Ook voor de andere habitatype in de omliggende Natura 2000-gebieden wordt dezelfde - drogredenering gehanteerd als genoemd onder de punten 4 en 5 in deze zienswijze en geldt hetzelfde weerwoord zoals genoemd bij de punten 4 t/m 6 in deze zienswijze.</i>	Zie antwoorden op zienswijzen 4 t/m 6.	Nee
8	<i>Ten aanzien van de cumulatie van effecten wordt gesteld, dat er "mag worden aangenomen" dat daar bij de vergunningverlening van andere projecten rekening mee is gehouden. Echter er is in het</i>	Nuclear Health Center in Petten is inmiddels gerealiseerd en hoeft niet langer beoordeeld te worden in cumulatie. Pallas Reactor heeft een maximale depositie van 0,05 mol op enkele	Ja

	<i>kader van deze vergunning niet beoordeeld of dit ook werkelijk is gebeurd. Daarbij wordt in het kader van deze procedure een vergunning verleend omdat de toename van de stikstofdepositie gering is. Maar in het geval van cumulatie is de depositie wellicht niet meer gering, maar significant. In cumulatie verdubbeld de stikstofdepositie, ofwel 100% toename. Dit vraagt om een hernieuwde beoordeling.</i>	hexagonen langs de noordrand van Pettemerduinen, terwijl het project Kustzone Petten kleine toenames veroorzaakt langs de zuidrand van Pettemerduinen. Zodoende is er geen sprake van overlap en zijn cumulatieve effecten uitgesloten. De Stolperbasculebrug veroorzaakt alleen een kleine, tijdelijke toename van 0,02 mol op de oostrand van Pettemerduinen. Zodoende is ook hier geen sprake van cumulatieve effecten. De stelling dat de stikstofdepositie in cumulatie verdubbeld kunnen wij dan ook niet volgen.	
9	<i>In de effectbeschrijvingen als gevolg van de stikstofdepositie worden zaken als "verbetering van de dynamiek in de zeereep", "aanleg van de Hondsbosche duinen—en "beheermaatregelen" opgevoerd als mitigerende maatregelen. In de paragraaf "Ad 6. Mitigerende maatregelen" ontbreken deze zaken echter.</i>	De door de indiener beschreven zaken die worden opgevoerd als mitigerende maatregelen, staan niet vermeld in het ontwerpbesluit. Dit zijn maatregelen die genomen zijn of worden in het kader van het beheerplan. Dus instandhoudingsmaatregelen. Dit zijn geen mitigerende maatregelen om het effect van Kustzone Petten te verminderen. Deze zaken zijn daarom terecht niet vermeld onder Ad 6. Mitigerende maatregelen.	Nee

Zienswijzen KNNV Alkmaar-Den Helder (29 augustus 2024)

	Zienswijze:	Reactie op zienswijze:	Wijziging:
10	<i>Als gevolg van de plaatsing van strandhuisjes aan de noordzijde van het plangebied neemt de recreatiedruk op de jonge duintjes, behorend tot habitattypen Embryonale duinen en Witte duinen, toe en kan zonder beschermende maatregelen niet met zekerheid worden vastgesteld dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast als gevolg van de uitvoering van de plannen. Het nabij liggende grijze duin is buitengewoon gevoelig voor depositie van stikstofverbindingen. Daarnaast wordt duinaangroei belemmerd door de strandhuisjes en daarmee ook de belemmering van habitatontwikkeling.</i>	Zie reactie op zienswijze 1 De projectlocatie van de strandbebouwing valt buiten het Natura 2000-gebied. De 80 strandhuisjes aan de noordzijde van het plangebied komen wel dicht bij het Natura 2000-gebied te liggen. Doordat de mogelijkheden voor verstuing gedurende het belangrijkste seizoen (stormseizoen) niet beperkt worden en de stuifbronnen van het nieuwe aangelegde strand met duinen enkel zullen toenemen en voor het dichtstbijzijnde habitatype witte duinen een behoud doelstelling geldt, worden geen negatieve effecten verwacht op de habitattypen in het zuiden van de Pettemerduinen. Directe en indirecte effecten van deze huisjes op het Natura	Nee Nee

		2000-gebied worden dan ook uitgesloten.	
11	<i>Uit de uitgevoerde AERIUS - berekeningen komt naar voren, dat de uitvoering van de plannen leidt tot een toename van de stikstofuitstoot in de aanlegfase en in de gebruiksfase. Deze stikstofuitstoot veroorzaakt een stikstofdepositie in de naastliggende stikstofgevoelige habitattypen van circa 0,3 mol N/ha/jr. Deze toename van stikstofdepositie in stikstofgevoelige gebieden is in strijd met het landelijk stikstofbeleid.</i>	Zie reactie op zienswijze 2	
12	<i>Een toename van de stikstofdepositie leidt tot een eutrofiering en verzuring van milieu omstandigheden in het duingebied en als gevolg daarvan tot een kwaliteitsverlies van beschermde habitattypen op een oppervlakte van tientallen hectares duingebied. Op basis van de uitgevoerde passende beoordeling kan niet met zekerheid worden vastgesteld dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. De uitgevoerde bewijsvoering is daartoe ontoereikend.</i>	Zie reactie op zienswijze 3	
13	<i>De negatieve effecten van de toename van de stikstofdepositie worden weerlegd met de stelling dat er in het betreffende duingebied een positieve trend wordt waargenomen ten aanzien van habitatype H21308. Echter, niet aannemelijk wordt gemaakt dat deze positieve trend zich ook in de komende jaren zal voortzetten. Daarbij maakt deze ontwikkeling geen onderdeel uit van de plannen en kan dus niet worden aangemerkt als mitigerende maatregel.</i>	Zie reactie op zienswijze 4	
14	<i>De negatieve effecten van de toename van de stikstofdepositie worden weerlegd met de stelling dat de effecten op het nutriëntenaanbod en de verandering van biomassa-productie niet meetbaar zijn. En als je die effecten niet kunt meten, dan zal er dus ook 'geen verandering zijn in structuur en samenstelling van de vegetatie. En vervolgens wordt op grond van het niet meetbaar zijn van milieuverandering gesteld dat er dus geen toename zal zijn van vergrassing, verbossing en verstruweling. Hier kan tegenin gebracht worden dat deze logica niet is gebaseerd op feitelijke metingen in het veld of pogingen daartoe. Strikt genomen is het heel goed mogelijk om veranderingen in de stikstofdepositie van 0,3 mol N/ha/jr te meten en de effecten daarvan op vegetatiegroei te meten. Met goede meetapparatuur en een juiste keuze van proefopstelling kunnen deze effecten in beeld worden gebracht.</i>	Zie reactie op zienswijze 5	
15	<i>Dat een beperkte toename van de stikstofdepositie leidt tot meetbare effecten in natuurgebieden wordt bevestigd door het onlangs uitgebrachte rapport over het op een verantwoorde wijze aanpassen van de ondergrens voor stikstofdepositie (rapport TNO 2024 R11334, 15 augustus 2024). De onderzoekers concluderen dat er op dit moment geen onderbouwing is gevonden voor een specifieke ondergrens. De huidige arbitrair gekozen ondergrens is 0,005 mol/ha/jaar. Zij adviseren om gerichte</i>	Zie reactie op zienswijze 6	

	<i>veldexperimenten uit te voeren om wel zo'n analyse te kunnen uitvoeren. Kennelijk hebben de onderzoekers van TNO en UvA er vertrouwen in dat ook bij kleine deposities er een wetenschappelijk onderbouwde grens is te vinden waaronder geen en waarboven wel significant negatieve effecten optreden. Maar op dit moment is die grens nog niet te trekken.</i>		
16	<i>Ook voor de andere habitatype in de omliggende Natura 2000-gebieden wordt dezelfde - drogredenering gehanteerd als genoemd onder de punten 4 en 5 in deze zienswijze en geldt hetzelfde weerwoord zoals genoemd bij de punten 4 t/m 6 in deze zienswijze.</i>	Zie reactie op zienswijze 7	
17	<i>Ten aanzien van de cumulatie van effecten wordt gesteld, dat er "mag worden aangenomen" dat daar bij de vergunningverlening van andere projecten rekening mee is gehouden. Echter er is in het kader van deze vergunning niet beoordeeld of dit ook werkelijk is gebeurd. Daarbij wordt in het kader van deze procedure een vergunning verleend omdat de toename van de stikstofdepositie gering is. Maar in het geval van cumulatie is de depositie wellicht niet meer gering, maar significant. In cumulatie verdubbeld de stikstofdepositie, ofwel 100% toename. Dit vraagt om een hernieuwde beoordeling.</i>	Zie reactie op zienswijze 8	
18	<i>In de effectbeschrijvingen als gevolg van de stikstofdepositie worden zaken als "verbetering van de dynamiek in de zeeleep", "aanleg van de Hondsbossche duinen—en "beheermaatregelen" opgevoerd als mitigerende maatregelen. In de paragraaf "Ad 6. Mitigerende maatregelen" ontbreken deze zaken echter.</i>	Zie reactie op zienswijze 9	
19	<i>Het ontbreken van voldoende argumentatie op – potentieel negatieve effecten op strandbroeders (zoals de bontbekplevier en strandplevier), rust- en foerageerplekken van vogels, habitat van duinhagedissen en andere soorten verbonden aan het strand en aanliggende duin. Ook is het effect van licht 's avonds en 's nachts) op migrerende en foeragerende soorten, zoals vleermuizen, vogels en nachtvlinders, onvoldoende beschreven. Ook verstoring door een mogelijke toename van honden (van gebruikers van de strandhuisjes) en de negatieve invloed op het dierenleven in en om het strand warden niet genoemd.</i>	Het ontwerpbesluit is genomen op grond van artikel 2.7, tweede lid van de Wnb en gaat daarom alleen over het onderdeel gebiedsbescherming/stikstof en dus niet over soortbescherming. De door u aangedragen punten betreffen het onderdeel soortbescherming, omdat effecten op de aangewezen habitattypen en vogels voor Natura 2000-gebied 'Zwanenwater & Pettemerduinen worden uitgesloten volgens het ontwerpbesluit.	nee